

φὴ ὑπέρχει ἐν τῷ λαμπρῷ τοῦ Γωδρὸν συγγράμματι (Animaux fossiles!). Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι πολλὰ τῶν καλαμοειδῶν ὄστεῶν τῶν λειψάνων τῶν ζώων τούτων εἶναι παρὰ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν κεκομμένα ἡ φέρουσι βιθεῖσις κοιλότητας καὶ ἐντομάς. Αὗται κατὰ πάσαν πιθανότητα προσήλθον ἐκ τῶν ὀδόντων σαρκοβόρων ζώων, οὓς γὰρ δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων, ὡς τινες ἡθέλησαν νὰ ὑποστηρίξωσι, διότι ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐμφανισθῆ. (Ἐπειτα τὸ τέλος)

Απὸ τοῦ παρόντος φύλλου ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως περισπουδάστου πραγματείας τοῦ συνεργάτου ἡμῶν κ. Σπ. Χασιώτου. Τὸ διάν διαφέρον τοῦ ζητήματος τούτου ἐκ τοῦ ὅποιου ἵσως ἔξαρτηθῇ ποτε ἐν τῷ μέλλοντι ἢ τύχην τοῦ κυρίως ἔξαργωγικοῦ ἡμῶν προϊόντος πιστεύομεν ὅτι μεγάλως θέλει κινήσει τὴν προσοχὴν πάντων μὲν, ιδίᾳ δὲ τῶν κατοίκων τῶν σταφιδοφόρων Ἐπαρχιῶν. Τὰ περὶ ἐγκεντρισμοῦ ἄρθρα τοῦ ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ ὀφείλουσι νὰ μελετήσωσι, νὰ συζητήσωσι, νὰ σπουδάσωσι, νὰ ἀποστηθίσωσι νὰ χωνεύσωσι πάντες οἱ ἀμέσως διαφερόμενοι ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου ἀστοῦ.

Πρὸιν ἡ ἔξαντληθωσίν αἱ σταφιδοφόροι ἔκτάσεις τῆς Πελοποννήσου εἴτε ἐκ διαφόρων ἀσθενειῶν εἴτε ἐκ γήρατος τῶν κλημάτων ὄφείλουσι νὰ ζωογονήσωσι ταῦτα, νὰ τὰ ἔξευγενίσωσι, νὰ τὰ καταστήσωσι μᾶλλον παραγωγικά, μᾶλλον ἀντέχοντα. Ἐξ αὐτῶν κατὰ μέγα μέρος ἔξαρταται ἢ τύχη τοῦ ἔθνικοῦ ἡμῶν πλούτου. "Ἄς ἐργασθῶ πάντες οἱδυνάμενοι πρὸς τοῦτο καὶ ἀς κινηθῶσιν. Ἔν σῷρ καθύμεθα καὶ δὲν κινούμεθα, ἐν σῷρ ἀργοῦμεν καὶ δὲν ἐργαζόμεθα, μὴ ἀναμένωμέν τι γενναῖον. Ἡ ἀκινησία γεννᾶ τὴν νάρκην, τὴν σῆψιν, τὸν θάνατον. "Ἄς κινηθῶσι λοιπὸν πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ συντελέσωσιν ὅπως μεταδόθωσιν εἰς τὸν λαὸν γνώσεις ἀληθεῖς περὶ τῶν Φυσικῶν καὶ Ἐφημοσυμένων Ἐπιστημῶν, ἀς πεισθῶσι οἱ κ. κ. δῆμαρχοι ὅτι ἀδικοῦσι τὸ ἔθνος μὴ ὑποστηρίζοντες, ὅταν αὐτοὶ δὲν ἔχωσι τὴν πρωτοβουλίαν, ἕκείνους, οἵτινες ἐργάζονται ἀκριβῶς πρὸς τοῦτο, καὶ ἀς καθοδηγήσωσι τὸν πτωχὸν ἐργάτην, τὸν ἐργάτην τοῦ ἔθνικοῦ ἡμῶν πλούτου, εἰς βελτίωσιν τῆς τύχης αὐτοῦ καὶ τῆς τύχης τοῦ Ἐθνους.

Εἴθε ἡ φωνὴ ἡμῶν, ἡν ὁγγυμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, νὰ εἰσακουσθῇ, νὰ κατανοηθῇ παρὰ πάντων. Ἔν ἀλλαῖς χώραις πόλυνάριθμα καθιδρύματα δημόσια καὶ ιδιωτικά, Σύλλογοι καὶ

Σημ. (1) Ἐκ τῶν ζώων τούτων, διὰ λείψανα ἔχει καὶ τὸ ἡμέτερον φυσιογραφικὸν μουσεῖον, τὰ περιεργότερα εἰνεῖ—
1) μεσοπίθηκος δ Πεντελικὸς 2) μέταρκτος δ, διάφορος 3) ικτίς η Πεντελική 4) ικτίθηριον διάφορα εἰδη· 5) ςαινα, διάφορα εἰδη· 6) μάχαιρα δόους καὶ διάφορα εἰδη σιλούρειδῶν· 7) Αγκυλοθήριον τὸ Πεντελικόν· 8) μαστόδοους, διάφορα εἰδη· 9) δεινοθήριον· 10) ρινόκερως παχύγναθος, 11) Ιππάριον τὸ Ισχνόν. 12) σούς δ ἐρυμάνθιος. 13) καμηλοπάρδαλις η Ἀττική. 14) Ἐλλαδοθήριον τοῦ Δουβερνοά. 15) παλαιότραγος, 16) τραγόταρπως κτλ.

Ἐταιρεῖαι καὶ Ἐκθέσεις διαρκεῖς τῶν προϊόντων τοῦ φυσικοῦ πλούτου ἐκάστης χώρας παροτρύνουσιν εἰς ἄμιλλαν καὶ βελτίωσιν τῆς ἐργασίας καὶ τῶν προϊόντων. Παρ' ἡμῖν μόνος ὁ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ἀκριβῶς τοῦτο σκοπεῖ, πρὸς τοῦτο ἐργάζεται, πρὸς τοῦτο διὰ τῶν ιδίων δυνάμεων ἀγωνίζεται.

ΕΓΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ

Σκοπὸς τοῦ ἐγκεντρισμοῦ ἐν τῇ ἀμπελουργίᾳ.

Ἡ πρᾶξις αὕτη ἔχει μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν ἀμπελουργίαν. Δύναται τῷ ὄντι ὁ ἀμπελουργὸς 1) διταν τὰ κλήματα τῶν ἀμπέλων αὐτοῦ εἶναι παλαιά, ἐπομένως μὴ πάραγωγικὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον νὰ ἐμβολιάσῃ ἐπὶ αὐτῶν νέα κλήματα καὶ τοιούτροπως ἀνεύ πολλῶν ἔξοδων καὶ ἀπωλείας χρόνου νὰ ἀναγενέσῃ ταίτας, 2) νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν ἀμπελῶνα ἀλλαῖς ποικιλίας κλημάτων, ἔχοντας τὴν ἴδιοτητα νὰ παράγωσιν ἀφθονώτερον ἢ νὰ παρέχωσι σταφυλὰς καλλιτέρας ποιότητος δι'. Ὅμηρον τινὰ χρῆσιν, ἢ νὰ καρποφορῶσιν ἐντὸς ὀλιγωτέρου χρόνου ἢ νὰ ἀντέχωσι περισσότερον εἰς ἀσθενείας τινὰς ὡς εἰς τὸν περονόσπορον κλ. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίστασιν ὑπάγεται καὶ ὁ ἐμβολιασμὸς εὐρωπαϊκῶν κλημάτων ἐπὶ Ἀμερικανικῶν. Διὰ τῶν τελευταίων τούτων ἐφυτεύθησαν ἢ φυτεύονται συνηθέστατα ἐν ταῖς χώραις τὰς ὁποίας προσέβαλεν ἢ φυλλοξήρα οἱ καταστραφέντες ἢ ἐπαπειλούμενοι ὑπὸ τῆς καταστροφῆς ἀμπελῶνες. Τὰ Ἀμερικανικὰ κλήματα ἀπεδειχθῆσται πρὸς τὸν λόγιφ ὀλέθριον ἔντομον, ἀλλ' ἐπειδὴ σταφυλὶ καὶ αὐτῶν εἶναι ποιότητος μὴ ικανοποιούσης τὰς ἀνάγκας τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰνοποιίας διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαρχίτητον μετὰ τὴν φύτευσιν ἀμερικανικῶν ἀμπέλων νὰ ἐμβολιάσῃ τὶς ἐπὶ αὐτῶν κλήματα εὐρωπαϊκά, δυνάμενα τοιουτοτρόπως νὰ ἀνθίστανται κατὰ τῆς φυλλοξήρας ἢ καθὼς λέγουσιν οἱ Γάλλοι «νὰ ζῶσι μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως αὐτοῦ» vivre avec l'ennemi ou malgré lui.

Τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς Ἀμερικανικῶν κλημάτων εἰς τοὺς ἀμπελῶνας ἡμῶν δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ἥθελεν εἰσδύση καὶ εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὁ μέγιστος οὐτος τῆς ἀμπελουργίας ἐχθρός διὰ τοῦτο τὰς τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς ἀμπέλου μεθόδους εἶναι ἀπαρχίτητον νὰ γγωρίζῃ κακῶς πᾶς ἀμπελουργός, διὰ τὸν ὅποιον ὁ κινδύνος τῆς παχυτελοῦς καταστροφῆς τοῦ κτήματος αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀδιάφορος.

Εὐρωστά καὶ γονιμότης τῶν ἀμπέλων μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν.

Παρετηρήθη ὅτι κλήματα προερχόμενα ἐκ χωρῶν βορειοτέρων ἢ νοτιωτέρων δὲν ηδοκίμουν μεταφυτεύομενα εἰς ἀμπελῶνας τινὰς τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, διότι καὶ ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς αὐτῶν ἥτο μικροτέρα ἢ ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν χώρᾳ, καὶ ἡ γονιμότης

ηλαττούστο ώς και ή ποιότης τῶν σταφυλῶν πολλάκις μετεβάλλετο ἐνόσφι τὰ ζένα ταῦτα κλήματα ἑτρέφοντο διὰ τῶν ιδίων αὐτῶν ῥιζῶν, ἐμβολιαζόμενα ὅμως ἐπὶ ἀμπέλων ἐντοπίων ἀνέκτων τὴν ἀρχικὴν εὔρωστίαν καὶ γονιμότητα. Παραδείγματα τοιαῦτα εὑρίσκει τις λίαν πειστικὴ ἐν τῇ ἀγρονομικῇ Σχολῇ τοῦ Μοντπελλίε ἔνθα ἐγένοντο τοιαῦτα συγχριτικὰ πειράματα. Ἐπισκεψθεὶς ταῦτα ὁ ἀριστος μετεξέν τῶν ἐμβολιαστῶν τῶν φυτῶν τῆς Γαλλίας Ballet απέδωκεν εἰς τὸ γεγονός μεγίστην σπουδαιότητα, διότι ἀποδεικνύεται οὐ τῷ διὰ δύναται τις μετὰ πολλὰς δοκιμάς νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰς ἀμπέλους αὐτοῦ κλήματα ἄλλων χωρῶν ἔχοντα ιδιαίτερά τινα πλεονεκτήματα σχετικῶς πρὸς τὴν οἰνοποίην ἀλλὰ μὴ εὐδοκιμοῦντα, ἐν ὅσῳ ζῶσι διὰ τῶν ιδίων αὐτῶν ῥιζῶν καὶ δὲν ἐμβολιαζοῦνται ἐπὶ ἐντοπίων ἀμπέλων.

Ἡ ποιότης τοῦ οἶνου τῶν εὐρωπαϊκῶν κλημάτων μετὰ τὸν ἐμβολιασμὸν αὐτῶν ἐπὶ ἀμερικανικῶν.

"Οταν ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ ἐπισιθητὴ ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς ἀμερικανικῶν κλημάτων εἰς τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν διὰ τὸν ὅλεθρον τῆς φυλλοεξῆρας, πολλοὶ ἔξερχοσκον τὸν φόδον μὴ αἱ σταφυλαὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀμπέλων μετὰ τὸν ἐμβολιασμὸν αὐτῶν ἐπὶ ἀμερικανικῶν παρέχωσιν οἶνον κατωτέρας ποιότητος ἢ πρότερον. Ἀπεδείχθη ὅμως διὰ οὓς μόνον δὲν μεταβάλλεται διὰ τῆς πράξεως ταῦτης ἡ ποιότης τοῦ οἴνου ἀλλὰ καὶ ὑπερέχει ἐνίστε κατὰ τὴν λεπτότητα τὸν προερχόμενον ἐκ κλημάτων ἐντοπίων μὴ ἐμβολιασθέντων. Ἀπέδωσαν δὲ τὸ φαινόμενον εἰς λόγους τινὰς φυσιολογικούς, τοὺς ὄποιους περιτὸν νὰ ἀναφέρω ἐν τῇ πρακτικῇ αὐτῇ πραγματείᾳ, ἄλλοις τε καὶ δὲν ἀνεγνωρίσθησαν εἰσέτε οἱ λόγοι οὗτοι ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἢ μετ' ἐπισυλλαξέως τινος.

"Ἐν διαφόροις κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ πάντων δεκαετηρίδα ἀμπελουργικοῖς συνεδόσιοις τῆς Γαλλίας σπουδαῖοι οἰνολόγοι ὑπεστήριξαν τὴν ιδέαν διτι, ὅταν ὁ τροφὸς τῶν ἐντοπίων κλημάτων χρησιμέωσι κλήματα ἀμερικανικὰ ἡ ποιότης τοῦ οἴνου δὲν μεταβάλλεται, ἐνίστε δὲ καὶ ὑπερβαίνει τὸν πρότερον, ἀρκεῖ νὰ γίνη καταλληλος ἡ ἔκλογη τῶν διὰ τῆς πράξεως ταῦτης συνδυαζομένων παραλλαγῶν. Τὸ αὐτὸν ἀναφέρεται καὶ περὶ τῆς ποσότητος τοῦ οἴνου θεωρουμένου μετὰ τὸν ἐμβολιασμὸν καὶ πρὸ αὐτοῦ.

Γενικὰ συστήματα ἐγκεντρισμοῦ τῆς ἀμπέλου.

"Ο ἐγκεντρισμὸς τῆς ἀμπέλου ἐκτελεῖται ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, κατὰ δύο γενικὰ συστήματα. Ἡ προτίμησις τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου ἐξαρτᾶται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκ τῆς φύσεως διδομένης τινὸς πάραλλαγῆς κλήματος ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνην, μετὰ τῆς ὄποιας πράξειται νὰ ἐνωθῇ διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Τὰ δύο ταῦτα συστήματα εἰνεὶ 1) Ἐγκεντρισμὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ 2) Ἐγκεντρισμὸς ἐπὶ τῆς τραπέζης.

"Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὰ κλήματα ἐμβολιάζονται, ἐν ὅσῳ βλαστάνουσιν ἐν τῷ ἐδάφει, ἥτοι χωρὶς νὰ ἔκριζωθῶσι. Γίνεται δὲ ἡ πράξις αὐτὴ ἢ ἐν τῇ ὄριστικῇ θέσει τῶν κλημάτων ἥγουν ἐν τῷ ἀμπελῶνι ἢ ἐν ὅσῳ ταῦτα τρέφονται ἐν φυτωρίῳ προωρισμένα

νὰ μεταρυτευθῶσι. Καὶ ἐν τῇ μιᾷ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ θέσει τὰ κλήματα ἐπὶ τῶν ὄποιων προσαρμόζεται τὸ κέντρον (κεντράδι) πρέπει νὰ εἰναι ὑγιεῖ καὶ μέχρι τινὸς εὔρωστα, νὰ εύρισκωνται ἀμετακίνητα ἐν καταστάσει βλαστήσεως ἐν τούλαχιστον ἔτος πρὸ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Ἡ δὲ μεταφύτευσις τῶν ἐν φυτωρίῳ βλαστανόντων κλημάτων γίνεται μετὰ ἐν περίπου ἔτος ἀπὸ τῆς ημέρας κατὰ τὴν ὄποιαν ἐγένετο ἐπ’ αὐτῶν ἡ ἐν λόγῳ πράξις.

"Ἔτη τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ὁ ἐμβολιασμὸς ἐκτελεῖται ἐπὶ κλημάτων ἀπεσπασμένων τοῦ ἐδάφους. Ὡς τροφὸς τότε χρησιμεύει ἡ φυτόν τι πλήρες (ἔχον τὰς δίζας αὐτοῦ) ἢ τυμῆμα μόνον τοῦ βλαστοῦ προωρισμένων νὰ φυτευθῇ καὶ διζοβολήσῃ μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν. Προκειμένου νὰ μεταχειρισθῇ τις ὡς τροφὸν ἔρριζον φυτόν ἀποσπάται τοῦτο τῆς γῆς ἐν νεαρῷ ἡλικίᾳ κατὰ Πανουάριον, Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον καὶ φυλάσσεται ἐπὶ ἕνα περίπου μῆνα κεκαλυμμένον διὰ χώματος ἐντὸς λάκκου τινὸς κατακεναζομένου εἰς μέρος σκιερὸν καὶ ξηρὸν μὴ ἐκτεθειμένον εἰς τὴν ὑγρασίαν. Ἐξάγεται ἐκ τῆς θέσεως ταῦτης, ἵνα ἐμβολιασθῇ καὶ μετὰ τὴν πράξιν αὐτὴν τίθεται πάλιν εἰς αὐτὴν κεκαλυμμένον καὶ καλύπτεται διὰ χώματος μέχρι τοῦ μέσου μέρους τοῦ κέντρου. "Οταν παρατηρῇ τις σημεῖα ἀναβλαστήσεως μεταφυτεύει τὰ ἐν λόγῳ κλήματα ἐν τινὶ φυτωρίῳ καὶ ἔκει μένουσι ταῦτα ἐπὶ ἐν περίπου ἔτος. Ἀκολούθως μεταφυτεύονται ἐν τῇ ὄριστικῇ αὐτῶν θέσει ἐντὸς τοῦ ἀμπελῶνος.

"Οταν ὡς τροφὸς χρησιμεύει τεμάχιον τι τοῦ βλαστοῦ τῆς ἀμπέλου ἀποκόπτεται τοῦτο ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ φυτοῦ ἐνά μῆνα περίπου πρὸ τῆς ἀφυπνίσεως τοῦ χρυσοῦ τοῦ κλημάτος ἥτοι κατὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος. Φυλάσσεται δὲ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἐντὸς λάκκου, ἔνθα τοποθετεῖται μετ' ἄλλων πολλῶν (ἀποτελούντων μικρὰ δεμάτια) ἀντεστραμμένως (κορυφὴ πρὸς τὰ κάτω) καὶ καλύπτεται διὰ χώματος. Μετὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐμβολιασμοῦ γινομένην ἐκτὸς τῆς γῆς τὸ τριήμα αὐτὸν τοῦ κλημάτος τίθεται πάλιν ἐντὸς λάκκου κεκαλυμμένον καὶ καλύπτεται διὰ χώματος ἀμμώδους μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ κέντρου τοῦ ὄποιου ἀφίνεται ἐκτὸς τῆς γῆς μόνον ὁ ἀνώτερος ὄρθαλμός. "Οταν ἡ ἀναβλαστήση δρχηται αἱ ἐν λόγῳ τροφοὶ μετὰ τῶν κέντρων αὐτῶν φυτεύονται ἐν φυτωρίῳ. Πέριξ τῶν φυτῶν τούτων πρέπει ἡ γῆ νὰ εἰναι ἐλαφρὰ (έχουσα ικανὴν ἀμμον) καὶ καλῶς πεπιεσμένη πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διζοβολήσεως. Ὁ ποιισμὸς εἰναι συνήθως ἀναγκαῖος ὡς καὶ ἡ ἐπικαλύψις τοῦ ἐδάφους δι' ἐλαφροῦ στρώματος ἐξ ἀχύρων. Ἡ μεταφυτεύσις ἐν τῷ ἀμπελῶνι γίνεται ἐν περίπου ἔτος βραδύτερον.

(ἐπειδὴ συνέχεια)
Σ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Εἰς τὸν δι' ἐπιστολικοῦ δελταρίου ἐρωτήσαντα ὑμᾶς **τεχνηγέντως** «τίς δρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰναι διθύρεος, δ. δρισμὸς καθ' ὃν ὁ ἀνθρώπος εἰναι ζῶν λογικόν ἢ δρισμὸς δ. χαρακτηρίζων θρησκευτικόν ζῶν τὸν ἀνθρώπον» θέλομεν ἀποκριθῆν ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ.